

PEADIREKTORI ASETÄITJA

OTSUS

14.07.2006 nr 34-KO

Koondumisele nr 18/2006 OÜ VKG Elektrivõrgud ja AS Narva Elektrivõrk loa andmine

Koondumine

05.07.2006.a. esitas OÜ VKG Elektrivõrgud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt vastavalt 30.06.2006.a. OÜ VKG Elektrivõrgud ja AS-i Narva Elektrivõrk vahel sõlmitud "Võlaõiguslikule ettevõtte müügilepingule" OÜ VKG Elektrivõrgud omandab valitseva mõju AS-i Narva Elektrivõrk üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses. Seega on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 06.07.2006.a. OÜ VKG Elektrivõrgud ja AS-i Narva Elektrivõrk koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 p 2 järgi on koondumise osaline füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle ja KonkS § 20 p 4 järgi on koondumise osaline ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle omandatakse valitsev mõju. Seega on käesoleval juhul koondumise osalisteks OÜ VKG Elektrivõrgud ja AS Narva Elektrivõrk.

OÜ VKG Elektrivõrgud on Viru Keemia Grupp AS-i tütarettevõtja. Lisaks OÜ-le VKG Elektrivõrgud kuuluvad Viru Keemia Grupp AS-i kontserni (osalus kõigis 100%) järgmised ettevõtjad: VKG OIL AS, VKG Transport AS, Viru Vesi AS, OÜ Viru RMT, OÜ VKG Aidu Oil, OÜ VKG Energia.

OÜ-l VKG Elektrivõrgud (kuni 13.06.2006.a. endise ärinimega OÜ VKG Engineering) käesoleva ajani aktiivne majandustegevus puudub.

AS-i Narva Elektrivõrk omanikeks on Ampere Holding OÜ (66%) ja Sthenos Grupp AS (34%). AS-ile Narva Elektrivõrk kuulub tütarettevõtja (100%) OÜ Nevistco.

AS-i Narva Elektrivõrk põhitegevusteks on elektrienergia ostmine, edastamine, jaotamine ja müük ning elektrisüsteemi operatiivjuhtimise teenuse müük.

AS-i Narva Elektrivõrk põhitegevusega samas valdkonnas omab äritegevust Viru Keemia Grupp AS-i tütarettevõtja OÜ VKG Energia.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt Konkurentsiamet kontrollib koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 100 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 30 miljonit krooni.

OÜ VKG Elektrivõrgud 2005.a majandusaasta käive Eestis oli ligikaudu 981 miljonit krooni ja AS-i Narva Elektrivõrk 2005.a majandusaasta käive Eestis oli ligikaudu 178 miljonit krooni.

Seega kuulub käesolev koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Võttes valitsevat mõju omandava ettevõtja puhul arvesse kogu kontserni ehk Viru Keemia Grupp AS-i äritegevust, esineb koondumise osaliste äritegevuses kattuvus elektrienergia müügi kaubaturul.

AS Narva Elektrivõrk on jaotusvõrguettevõtja, kes tegutseb 09.06.2000.a. Energiaturu Inspeksiooni poolt väljastatud turuloa nr 10620706E alusel Energiaturu Inspeksiooni 18.06.2004.a. otsusega nr 126-TP/EITS kinnitatud teeninduspiirkonnas Ida-Virumaal, mis hõlmab Narva, Narva Jõesuu ja Sillamäe linnade ning Vaivara valla haldusterritooriume. Teeninduspiirkonna välispiiri geograafilised koordinaadid on fikseeritud eelnimetatud Energiaturu Inspeksiooni otsuses ning 10.12.2003.a. Eesti Energia AS-i Jaotusvõrgu ja AS Narva Elektrivõrk vahel sõlmitud "Teeninduspiirkondade piiritlemise kokkuleppes" ja 30.01.2004.a. sõlmitud "Teeninduspiirkondade muutmise kokkuleppe täienduses". Teeninduspiirkonna sisepiir on fikseeritud AS Sillamäe SEJ teeninduspiirkonna koordinaatidega, mis hõlmab osaliselt Sillamäe vabamajandustsooni koos Sillamäe sadama ja AS-ile Silmet Grupp kuuluva territooriumiga.

AS Narva Elektrivõrk jaotas ja müüs elektrienergiat 2005.a. kokku 295,3GWh, sellest aktiivenergia müük moodustas 216,6 GWh ja võrguteenuse müük Kreenholmi Valduse AS-ile 78,7 GWh. Kreenholmi Valduse AS on vabatarbija (elektriturseaduse § 13 tähenduses), kes on kohustatud kasutama piirkonna jaotusvõrgu võrguteenust, kuid elektrienergiat ostab käesoleval ajal Eesti Energia AS-ilt. 99,95% AS Narva Elektrivõrk jaotusvõrku sisenevast elektrienergiast ostetakse AS-ilt Eesti Energia ning 0,05% AS-ilt Sillamäe SEJ tippkoormuste katmiseks.

Viru Keemia Grupp AS-i kontserni ettevõtja OÜ VKG Energia tegeleb soojus- ja elektrienergia tootmisega, samuti võrguteenuse osutamise ning soojus- ja elektrienergia müümisega. OÜ-le VKG Energia kuulub kaks soojuselektrijaama Kohtla-Järvel. Energiaturu Inspeksiooni 24.09.2004.a. otsusega nr 172-TL/EITS on OÜ-le VKG Energia

väljastatud tegevusluba elektrienergia tootmiseks ning Energiaturu Inspektsiooni 18.06.2004.a. otsusega nr 119-TP/EITS on määratletud teeninduspiirkond, mis hõlmab Kohtla-Järve linna Järve linnaosa lääneosas asuvat tööstusterritooriumi. 2005.a. müüs OÜ VKG Energia elektrienergiat kogumalus 44,18 GWh, sellest kontsernisisene müük moodustas 32,98 GWh ja teistele teeninduspiirkonnas asuvatele tarbijatele 11,19 GWh. Elektrienergia puudujäägi korral ostab OÜ VKG Energia elektrienergiat Eesti Energia AS-ilt.

Kuna erinevate jaotusvõrguettevõtjate teeninduspiirkonnad on täpselt määratletud ning vastavalt elektrituruseaduse § 62 lõikele 4 ei või need kattuda, siis on jaotusvõrguettevõtjate puhul tegemist loomulikku monopoli omavate ettevõtjatega, kelle turuosa elektrienergia müügi kaubaturul, v.a vabatarbijate poolt ostetav elektrienergia, on 100%.

Seega omavad nii AS Narva Elektrivõrk kui OÜ VKG Energia kumbki 100% turuosa oma teeninduspiirkonnades elektrienergia müügi kaubaturul.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

Vastavalt KonkS § 15 loetakse olulist vahendit, sealhulgas loomulikku monopoli omavaks ettevõtja, kelle omandis, valduses või opereerimisel on võrgustik, infrastruktuur või muu oluline vahend, mida teisel isikul ei ole võimalik või ei ole majanduslikult otstarbekas dubleerida, kuid millele juurdepääsuta või mille olemasoluga ei ole võimalik kaubaturul tegutseda.

Mõlemad koondumise osalised on juba koondumise eelselt elektrienergia müügi kaubaturul oma teeninduspiirkonnas loomulikku monopoli omavateks ettevõtjateks 100% turuosaga, kuna nad mõlemad omavad võrgustikku elektrienergia edastamiseks, kus ei ole võimalik teiste ettevõtjatega konkureerida. Elektrienergia ostjatel puudub valikuvõimalus erinevate elektrienergiat müüvate ettevõtjate vahel (v.a vabatarbijad, kes saavad valida, kellelt nad elektrienergiat ostavad, kuid valikuvõimalus võrguteenuse osutaja osas puudub), kuna dubleeriva võrgustiku ehitamine teise ettevõtja poolt ei ole majanduslikult otstarbekas. Samuti ei ole dubleeriva võrgustiku ehitamine võimalik tingituna regulatiivsetest takistustest: vastavalt elektrituruseaduse § 62 lõikele 4 ei või jaotusvõrguettevõtjate teeninduspiirkonnad kattuda, seetõttu on ka välistatud Energiaturu Inspektsiooni lubav otsus elektrienergia müügiks ühes teeninduspiirkonnas rohkem kui ühele ettevõtjale.

Käesoleva koondumisega omandab Viru Keemia Grupp AS-i kontserni kuuluv ettevõtja (OÜ VKG Elektrivõrgud), kellega samasse kontserni kuuluv ettevõtja (OÜ VKG Energia) omab 100% turuosa elektrienergia müügi kaubaturul Kohtla-Järve linna Järve linnaosa lääneosas asuval tööstusterritooriumil, valitseva mõju AS-i Narva Elektrivõrk üle, kes omab 100% turuosa elektrienergia müügi kaubaturul Ida-Virumaal, mis hõlmab Narva, Narva Jõesuu ja Sillamäe linnade ning Vaivara valla haldusterritooriume.

Koondumise järgselt jäävad kehtima praegused tegevusload, s.t eraldiasuvad loomuliku monopoli tunnustega teeninduspiirkonnad, mis mõlemad hakkavad kuuluma kaudselt (läbi tütarettevõtjate) Viru Keemia Grupp AS-ile.

Elektrienergia müügi teeninduspiirkonnad ja hinnakujundus on reguleeritud Energiaturu Inspektsiooni poolt.

Koondumise tulemusel ei muutu turupositsioon elektrienergia müümise kaubaturul omandatava ettevõtja (AS Narva Elektrivõrk) teeninduspiirkonnas Ida-Virumaal, mis hõlmab Narva, Narva Jõesuu ja Sillamäe linnade ning Vaivara valla haldusterritoriume. Seega käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise, ei esine.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

otsustan:

anda luba OÜ VKG Elektrivõrgud ja AS Narva Elektrivõrk koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

Aini Proos